

СВК

So

КПВ и КПКИТС - за адвокат и правосъдие

Т. 2

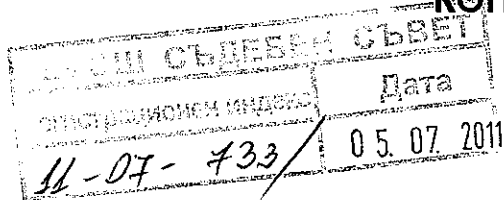
СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД

София, бул. Драган Цанков № 6 централа 8955300 тел./факс 866-16-79

изх.№ 655 / 05.07.2011 г.

ДО ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

КОПИЯ:

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

МИНИСТЪР НА ТРАНСПОРТА,
ИНФОРМАЦИОННИТЕ
ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

С решение на Висшия съдебен съвет от 16.06.2011 г. бях командирован във Виена, Австрия, за периода 21-22 юни 2011 г., с цел запознаване с възможностите на работещата в Австрия система за електронно призоваване, като член на междуведомствена работна група, включваща освен мен представители на МВР, МТИТС и „Български пощи“ ЕАД. В рамките на посещението беше проведена среща с г-н Матиас Маурер - представител на австрийското Министерство на правосъдието, който ни запозна не само със системата на електронно призоваване, но и изобщо с предприетите действия и постигнатите резултати при въвеждане на електронно правосъдие в Австрия. Получените сведения според мен убедително налагат извода, че австрийският модел е работещ, ефикасен и напълно приложим у нас - като за последното не е без значение факта, че двете държави и правораздавателните им системи са съотносими по мащаби.

В Австрия е изградена и функционира централизирана информационна система, включваща освен съдилищата, и всички нотариуси, адвокати, полиция, банки и застрахователи /приблизително 6 700 участника/. Чрез тази информационна система се извършва цялата комуникация между участниците в

П. Димитров
Д. Вангелова

процеса. Чрез тази система всеки документ може да се подаде до съда по електронен път, което е приравнено от правна страна на подаване по стандартния начин - на хартия. Нещо повече - съдът може да върне документ, подаден по пощата, и да изиска подаването му по електронен път. Във всеки случай на подаване на документ електронно, системата генерира входящ номер, който изпраща на подателя. По този начин се пести хартия, но и се гарантира по-голяма сигурност при въвеждане на данните, защото не се налага възпроизвеждането им от съдебен служител - въведените от страната или от нейния адвокат данни в електронния документ направо се пренасят в системата и в образуваното електронно дело.

В Австрия призоваването се извършва по два начина - по пощата или чрез интернет. В първия случай документът се изработва от Централизираното информационно бюро чрез централизираната информационна система. Съобщенията, които следва да се връчат, се изготвят от съответните съдебни служители и се изпращат на Централизираното информационно бюро по електронен път, където документите се разпечатват, поставят се в пликове и се изпращат по пощата.

Лицата, регистрирани в системата, са длъжни да приемат призовките по електронен път. За останалите това не е задължително. Задължени са: държавните институции, адвокатите, банките, застрахователите. Около 80% от уведомленията /вкл. по наказателни дела/ се извършват по този начин. Технически изпращането на електронното съобщение е организирано по следния начин: съдът изпраща съобщението не директно на адресата, а на един от осемте сертифицирани оператори, който връща на съда потвърждение, че е изпратил съобщението, което е достатъчно, за да се смята същото за получено - без значение дали лицето е отворило електронната си поща или не. Всеки от адресатите си избира при кой от осемте оператори да се регистрира, след което получава електронните съобщения по делата, в които участва, чрез този оператор.

За да се изгради този модел на призоваване, Австрия е извървяла дълъг път от 1990 г., когато е постановено началото на електронното призоваване. Представителят на австрийското Министерство на правосъдието признава, че основен проблем е било нежеланието на адвокатурата да се премине към такова призоваване. Това е наложило в началото да бъдат ползвани финансови стимули - заплащане на по-малка държавна такса от страната, която се е съгласила да получава призовките и съобщенията си по електронен път, а отделно адвокатите са събирали по 1 евро от всеки клиент, чието заявление е подадено

електронно. По този начин първоначално по-голяма част от адвокатите доброволно са се регистрирали в информационната система, след което вече са били задължени да направят това по силата на закона. Преди около 5 г. тези финансови стимули са били премахнати, защото вече са били изпълнили предназначението си.

Със сигурност опитът на Австрия е изключително полезен и може успешно да бъде ползван и у нас като важна стъпка за ускоряване на съдопроизводството по всички видове дела. В тази връзка предлагам следното:

1. В рамките на действащата нормативна уредба /чл.42, ал.4 ГПК/. ВСС може да публикува на сайта си информация за всички субекти, с които един или повече съдилища са създали организация за изпращане на съобщения по електронен път, което предполага задължаване на съдилищата регулярно /например веднъж месечно/ да изпращат на ВСС тази информация, и задължаването на всички тях да създадат /по възможност/ такава организация със съответните обекти. За да илюстрирам полезността на това предложение, ще си позволя да дам пример от работата на Софийския районен съд. В СРС е създадена организация за електронно уведомяване с редица субекти- държавни учреждения, банки, други търговски дружества. Същевременно по делата, които тези лица имат пред районни съдилища в страната, ежедневно се получават призовки и съобщения за връчване в гр.София, което се извършва по класическия начин- чрез призовкар. По този начин обаче се губи ценно процесуално време, разходват се средства за пощенски разходи между съдилищата и ненужно се ангажира капацитета на призовкарите в София, вместо да се използва възможността и другите съдилища да изпращат съобщенията си по електронен път. Не е нужно във всички случаи да се извършва сканиране на документите, подлежащи на връчване- възможно е създаване на организация, при която страната да бъде уведомяване по електронен път само за това, че документът е изготвен, и че може да го получи от съда в определено време. Такава система в момента работи успешно в СРС.

2. Като първа стъпка към разширяване приложното поле на електронното призоваване предлагам да се предвиди, че държавните учреждения и общините задължително се призовават електронно по заведените от и срещу тях граждански, административни и административно-наказателни дела- чрез изменения в съответните процесуални закони. Преди държавата да направи електронното призоваване задължително за кои да е частно-правни субекти, е разумно да е в състояние да гарантира, че

собствените ѝ институции са в състояние да комуникират по такъв начин.

3. Следваща стъпка би могло да е задължителното електронно призоваване на банките и застрахователите, които са ограничен брой, но същевременно генерират голям брой призовки и съобщения и имат както надеждни информационни системи, така и изградена клонова структура, позволяваща комуникация със съдилищата по места.

4. Изключително разумно би било чрез промяна в съответните тарифи към процесуалните закони да се създадат финансови стимули за страните, заявили съгласие за получаване на призовки и съобщения по електронен път /по-ниска държавна такса за ищците и заявителите/. За това не виждам пречка и при сегашната законова уредба.

5. За да се създаде необходимата организация и ресурс в съдилищата, ВСС би могъл да премине към поетапно трансформиране на щатове за призовкари в такива за компютърни оператори с деловодни функции, които да изпращат съобщенията по електронен път.

6. За да се гарантира редовността на връчването по електронен път, следва при ВСС да се изгради централизирана информационна система, която да генерира електронни адреси и в която да се регистрират лицата, пожелали /в перспектива- и задължени/ да получават призовките си електронно на тези адреси- в такъв случай съобщението ще се смята за получено с постъпването му в тази информационна система, в който смисъл впрочем е и действащата редакция на чл.42, ал.2, изр.2 ГПК /разбира се, няма пречка софтуерът да бъде изработен така, че да връща потвърждение за получаване на съобщението, което да се разпечата и приложи по делото/. При липса на такава информационна система сме в състояние да удостоверим само факта на изпращането, но не и на получаването на съобщението, което се явява проблем при евентуално оспорване от страната, че съобщението е достигнало до нея. По мое мнение, за функционирането на тази информационна система не е необходимо изграждане на централизирана администрация- изпращането на електронните съобщения може да се извършва от служители на отделните съдилища, разполагащи със съответен електронен подпис, което е от значение за идентифициране на подателя. От голямо значение би било също така централизираната информационна система да е в състояние да извършва т.нар. „верификация”, т.е. проверка на верността на въведения адрес /защото в практиката са чести случаите, при които по делата се сочат несъществуващи, грешни или непълни адреси/,

като за целта е достатъчно да се осигури достъп до изградената база данни с адресите в България при МРРБ.

В заключение: при всички случаи електронното призоваване като мярка за ускоряване на съдопроизводството и гаранция срещу възможни злоупотреби при връчването на призовки и съобщения следва да се постави на широка професионална дискусия, в рамките на която да се изработи стратегия, обединяваща усилията на всички заинтересувани институции. Сигурно е едно- това е напълно възможно. Стига да го искаме.

София, 05.07.2011 г.

С УВАЖЕНИЕ:

/Красимир Влахов - председател
на Софийски районен съд/